

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Наталія СИЗОНЕНКО
30 серпня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)
(обов'язкова навчальна дисципліна)**

Освітньо-професійна програма Менеджмент підприємства
Спеціальність 073 Менеджмент
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021 – 2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент

Мова викладання державна.

Розробник: Дедушно Алла, к. філол. н., доцент, кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету.

«30» вересня 2021 року

Розробник Алла ДЕДУХНО

Схвалено на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін протокол від 30 серпня 2021 № 1.

Затверджено завідувачем кафедри «30» вересня 2021 року Наталія СИЗОНЕНКО

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Менеджмент підприємства

«30» серпня 2021 року Тетяна САЗОНОВА

Схвалено головою НМР спеціальності «Менеджмент»

 Тетяна САЗОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість годин -	90	90
Кількість кредитів –	3	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	073МЕН_бд_2021	073МЕН_бз_2021
Семестр	1-й	1-й, 2-й
Лекції (годин)	16	2 (НЛ, 1-й), 2 (2-й)
Практичні (годин)	14	2 (2-й)
Самостійна робота (годин)	60	84
серед них індивідуальне завдання: контрольна робота (годин)	-	40
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Цикл гуманітарних дисциплін: Українська мова

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей здобувачів вищої освіти та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентноздатності сучасного фахівця; вироблення навичок мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики та термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування чіткого й правильного розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечення досконалого володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; вироблення навичок самоконтролю та дотримання мовних норм у спілкуванні; формування навичок оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

Компетентності:

загальні:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члени суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

фахові:

ФК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, створення ситуації новизни навчального матеріалу, використання життєвого досвіду, метод мозкового штурму, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови

Предмет і завдання курсу, його наукові основи. Поняття національної та літературної мови, мовні норми. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Мовне законодавство та мовна політика в Україні.

Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора. Комунікативні ознаки культури мови. Типи словників і їх роль у підвищенні мовленнєвої культури. Мовний, мовленнєвий, спілкувальний етикет. Стандартні етикетні ситуації. Парадигма мовних формул.

Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

Функціональні стилї української мови та сфера їх застосування. Основні ознаки функціональних та експресивних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Спілкування і комунікація. Функції спілкування. Види, типи і форми професійного спілкування. Основні закони спілкування. Стратегії спілкування. Невербальні компоненти спілкування. Гендерні аспекти спілкування. Поняття ділового спілкування.

Тема 4. Риторика і мистецтво презентації

Поняття про ораторську (риторичну) компетенцію. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації. Техніка і тактика аргументування. Мовні засоби переконування. Комунікативні вимоги до мовної поведінки під час публічного виступу.

Види публічного мовлення. Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій. Мовленнєві, стилістичні й комунікативні принципи презентації. Культура сприймання публічного виступу. Уміння ставити запитання, уміння слухати.

Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем

Особливості усного спілкування. Способи впливу на людей під час безпосереднього спілкування. Індивідуальні (бесіди, співбесіда з роботодавцем, телефонна розмова) та колективні форми фахового спілкування (нарада, збори, перемовини, дискусія, «мозковий штурм»). Сучасні технології публік-рілейшнз.

Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань

Класифікація документів. Реквізити та правила їх оформлення. Оформлювання сторінки. Вимоги до тексту документа.

Укладання документів з кадрово-контрактних питань: резюме, характеристика, рекомендаційний лист, заява, автобіографія, особовий листок з обліку кадрів, наказ щодо особового складу, трудова книжка, трудовий договір, контракт, трудова угода.

Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування

Укладання довідково-інформаційних документів: прес-реліз, повідомлення про захід, звіт, службова записка, довідка, протокол, витяг із протоколу.

Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Різні типи листів.

Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлювання результатів наукової діяльності: план, тези, конспект, анотація, реферат. Основні вимоги до написання наукової статті, виконання та оформлювання курсової роботи. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань.

Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів певного фаху. Нормування,

кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники. Особливості редагування наукових текстів.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 073МЕН_бд_2021				заочна форма 073МЕН_бз_2021			
	усього	серед них			усього	серед них		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	8	2	-	6	4	-	-	4
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	12	2	2	8	6	-	-	6
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	12	2	2	8	8	2 (НЛ 1-й сем.)	-	6
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	12	2	2	8	8	2 (2-й сем.)	-	6
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	12	2	2	8	8	-	2 (2-й сем.)	6
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	12	2	2	8	6	-	-	6
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	10	2	2	6	4	-	-	4
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	12	2	2	8	6	-	-	6
Серед них індивідуальне завдання	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	4	2	84
Екзамен	27	-	-	-	27	-	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма 073МЕН_бд_2021	Заочна форма 073МЕН_бз_2021
1.	Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-
2.	Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2	-
3.	Спілкування як інструмент професійної діяльності	2	-
4.	Риторика і мистецтво презентації	2	-
5.	Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	2	2 (2-й сем.)
6.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	2	-
7.	Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	2	-
8.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	2	-
	Разом	14	2

7. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма 073МЕН бд 2021	Заочна форма 073МЕН бз 2021
1.	Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	6	4
2.	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	8	6
3.	Спілкування як інструмент професійної діяльності	8	6
4.	Риторика і мистецтво презентації	8	6
5.	Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	8	6
6.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	8	6
7.	Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	6	4
8	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	8	6
	Серед них індивідуальне завдання		40
	Разом	60	84

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти спрямована на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок. Реалізація цього напрямку роботи передбачається шляхом виконання індивідуалізованого навчального завдання (контрольної роботи), яке здобувач вищої освіти виконує самостійно в аудиторний та позааудиторний час.

9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Виконання навчальних завдань (д+з), виконання індивідуального завдання (з), екзамен (д+з)
ПРН13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.	Опитування (д+з), виконання навчальних завдань (д+з), виконання тестових завдань (д), виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи (д), виконання завдань самостійної роботи (з), виконання індивідуального завдання (з), екзамен (д+з)..
ПРН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	Виконання навчальних завдань (д+з), виконання тестових завдань (д), виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи (д), виконання завдань самостійної роботи (з), виконання індивідуального завдання (з), екзамен(д+з).

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021, 073МЕН_бз_2021

№ з/п	Назва теми	Програмні результати навчання			Разом
		ПРН 1	ПРН 13	ПРН 15	
1.	Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	+	+	2
2.	Стилі сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	-	+	+	2
3.	Спілкування як інструмент професійної діяльності	+	+	+	3
4.	Риторика і мистецтво презентації	+	+	+	3
5.	Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	+	+	+	3
6.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	-	+	+	2
7.	Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	+	+	2
8.	Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	+	+	2
Разом		3	8	8	19
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		16	42	42	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %		10	25	25	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021, 073МЕН_бз_2021

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН1	16	16	10
ПРН13	42	42	25
ПРН15	42	42	25
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

**10. Форми контролю результатів навчання
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021**

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	Опитування		Виконання навчальних завдань		Виконання тестових завдань		Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи		Екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН1			8	12					2	4	10	16
ПРН13	2	4	5	8	6	10	8	14	4	6	25	42
ПРН15			5	8	6	10	8	14	6	10	25	42
Разом	2	4	18	28	12	20	16	28	12	20	60	100

**Форми контролю результатів навчання для здобувачів вищої освіти
072МЕН_бз_2021**

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	Опитування		Виконання навчальних завдань		Виконання завдань самостійної роботи		Виконання індивідуального завдання		Екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
ПРН1			3	6	1	2	4	6	1	2	10	16
ПРН13	1	2	4	6	3	4	13	22	4	8	25	42
ПРН15			4	6	3	4	13	22	6	10	25	42
Разом	1	2	11	18	7	10	30	50	11	20	60	100

**11. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд 2021**

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування на	виконання навчальних завдань на практичних	Виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-	3,5	20	-	3,5
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	1	4	3,5		-	8,5
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-	4	3,5		-	7,5
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	1	4	3,5		-	8,5
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	1	4	3,5		-	8,5
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	1	4	3,5		-	8,5
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	4	3,5		-	27,5
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	4	3,5		-	7,5
Разом	4	28	28	20	-	80
Екзамен					20	20
Разом	4	28	28	20	20	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бз 2021**

Назва теми	Форми контролю навчальної роботи здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання навчальних завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання індивідуального завдання (контрольної роботи)	Екзамен	
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Основи культури української мови	-	-	10	50	-	-
Тема 2. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	-	-			-	-
Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності	-	-			-	-
Тема 4. Риторика і мистецтво презентації	-	-			-	-
Тема 5. Культура усного фахового спілкування. Форми колективного обговорення професійних проблем	2	18			-	80
Тема 6. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань	-	-			-	-
Тема 7. Довідково-інформаційні документи Етикет службового листування	-	-			-	-
Тема 8. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Українська термінологія	-	-			-	-
Разом	2	18	10	50	-	80
Екзамен					20	20
Разом	2	18	10	50	20	100

**Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
<p>4 опитування Схарактеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми.</p>	<p>0, 0,5 або 1 бал: 1 бал, якщо правильно схарактеризовано ключові поняття теми; студент вправно спілкується в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності. 0,5 балів, якщо надано частково правильну відповідь; студент на достатньому рівні спілкується в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності. 0 балів, якщо надано неправильну відповідь або відповіді не надано; студент виявляє недостатні навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності.</p>

**Шкала та критерії оцінювання опитування на практичних заняттях
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бз_2021**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання
<p>1 опитування Схарактеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. Завдання передбачає перевірку теоретичного матеріалу, зокрема ключових понять теми.</p>	<p>0, 0,5, 1 або 2 бали: 2 бали, якщо правильно схарактеризовано ключові поняття теми; студент вправно спілкується в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності. 1 бал, якщо надано частково правильну відповідь; студент на достатньому рівні спілкується в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності. 0,5 бали, якщо відповідь є фрагментарною; студент на достатньому рівні спілкується в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності. 0 балів, якщо надано неправильну відповідь або відповіді не надано; студент виявляє недостатні навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою у професійній діяльності.</p>

**Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань
на практичних заняттях для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання навчальних завдань практичного характеру. 4 бали×7 завдань.	4 бали	Практичне завдання виконано правильно; студент вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	3 бали	Практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; студент застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	2 бали	Практичне завдання виконано частково; студент частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	1 бал	Практичне завдання виконано фрагментарно; студент демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє недостатній рівень базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	0 балів	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; студент не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

**Шкала та критерії оцінювання виконання навчальних завдань
на практичних заняттях для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бз_2021**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
Виконання навчальних завдань практичного характеру. 9 балів×2 завдання.	8-9 балів	Практичне завдання виконано правильно; студент вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; вправно демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вправно виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	5-7 балів	Практичне завдання виконано правильно, мовне оформлення відповідей потребує коригування; студент застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	3-4 бали	Практичне завдання виконано частково; студент частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	1-2 бали	Практичне завдання виконано фрагментарно; студент демонструє недостатній рівень застосування навичок спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набутих теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; демонструє недостатній рівень базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; виявляє недостатній рівень навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	0 балів	Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; студент не демонструє навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

**Шкала та критерії Шкала та критерії оцінювання виконання тестових завдань
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021**

16 – 20 балів – студент вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

10 – 15 балів – студент володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

5 – 9 балів – студент частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

0 – 4 бали – студент не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
<p>Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). Варіант 1: завдання № 2, № 3, № 4, № 6; варіант 2: завдання № 2, № 3, № 4, № 6; варіант 3: завдання № 2, № 3, № 4, № 6.</p> <p>Загалом – 4 завдання.</p> <p>Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В</p>	<p>0 або 1 бал:</p> <p>1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>4</p>
<p>Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). Варіант 1: завдання № 7, № 8, № 9; варіант 2: завдання № 7, № 8; варіант 3: завдання № 7, № 8, № 9.</p> <p>Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 2, 3, 7.</p>	<p>0 або 1 бал:</p> <p>1 бал, якщо вказано кожен правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>В. 1 – 6; В. 2 – 6; В. 3 – 8.</p>
<p>Закрите завдання на перехресну відповідність. Для всіх варіантів – завдання № 1. Загалом – 1 завдання.</p> <p>Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 5) записав букву (від А до Д) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...</p>	<p>0 або 1 бал:</p> <p>1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожен встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>В.1 – 5; В.2 – 4; В.3 – 4.</p>
<p>Відкрите завдання на відновлення послідовності. Для всіх варіантів – завдання № 5. Загалом – 1 завдання.</p> <p>Завдання складається з основи та переліку явищ, фактів, процесів тощо, позначених цифрами, які потрібно розташувати в</p>	<p>0 або 1, 2, 3, 4, 5, 6 балів.</p> <p>1 бал – за кожен правильну послідовність.</p> <p>0 балів – за кожен неправильну послідовність або якщо відповіді не надано.</p>	<p>В.1 – 5; В.2 – 6; В.3 – 4.</p>

правильній послідовності, де перше явище має відповідати цифрі 1, друге – цифрі 2, третє – цифрі 3, четверте – цифрі 4, п'яте – цифрі 5, шосте – цифрі 6. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав цифри в послідовності в такий спосіб: 1→3→2→4.		
Максимальна кількість балів		20

Критерії та шкала оцінювання виконання тесту за опрацьованими завданнями самостійної роботи для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021

20 – 28 балів – студент вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

10 – 19 балів – студент володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

5 – 9 балів – студент частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

0 – 4 бали – студент не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
Закрите завдання на перехресну відповідність. Завдання № 2 (3 відповіді), № 3 (6 відповідей), № 4 (4 відповіді), № 6 (6 відповідей); загалом – 4 завдання. Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 6) записав букву (від А до Е) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...	0 або 1 бал: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожен встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.	19
Відкрите завдання на доповнення. Завдання № 6, № 7. Загалом – 2 завдання. Завдання складається з основи – розгорнутого визначення поняття та інформації, які слід доповнити (назва терміна). Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав назву терміна в такий спосіб: мовлення.	0 або 1 бал. 1 бал – за кожне правильне й повне доповнення. 0 балів – за кожне неправильне або часткове доповнення або якщо відповіді не надано.	2
Закрите завдання на відновлення послідовності: завдання № 8. Загалом – 1 завдання. Завдання складається з основи та переліку явищ, фактів, процесів тощо, позначених цифрами, які	0 або 1 бал, або 2 бали, або 3 бали, або 4 бали: 1 бал , якщо вказано кожен правильну	6

потрібно розташувати в правильній послідовності, де перше явище має відповідати цифрі 1, друге – цифрі 2, третє – цифрі 3, четверте – цифрі 4, п'яте – цифрі 5, шосте – цифрі 6. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав цифри в послідовності в такий спосіб: 1→3→2→4.	Відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	
Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове): завдання № 1. Загалом – 1 завдання. Завдання складається з основи та трьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В	0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів , якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.	1
Максимальна кількість тестових балів		28

**Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бз_2021**

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	
<p>Виконання одного теоретичного та одного практичного завдання згідно з розподілом у письмовій формі.</p> <p>Виконання теоретичного питання передбачає розкрити сутність питання, укласти конспект, підготувати доповідь тощо. Практичне завдання спрямоване на перевірку навичок грамотного, компетентного мовлення.</p>	8 – 10 балів	Теоретичне завдання виконано правильно, у повному обсязі, відповідно до вимог конкретної форми його виконання (доповідь, конспект тощо). Практичне завдання виконано правильно; мовне оформлення бездоганне. Студент вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; вправно демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вправно виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	5 – 7 балів	Теоретичне завдання виконано правильно, проте трапляються деякі змістові помилки, неточності. Практичне завдання виконано правильно, допущено не більше трьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Студент вправно застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; вправно демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; вправно виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	3 – 4 балів	Теоретичне завдання виконано частково, наявні суттєві змістові помилки. Більша частина практичного завдання виконана правильно; допущено не більше чотирьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування. Студент частково застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних

		завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; частково демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; частково виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	1 – 2 бали	Теоретичне завдання виконано фрагментарно, наявні суттєві змістові недоліки, порушено логіку викладу. Практичне завдання виконано частково; допущено не більше шести помилок; наявні грубі порушення літературних норм. Студент недостатньо застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; недостатньо демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; недостатньо виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
	0 балів	Теоретичне завдання не виконано або виконано неправильно. Практичне завдання не виконано або виконано неправильно; допущено понад п'ять помилок; наявні грубі порушення літературних норм; студент не застосовує навички спілкування в усній та письмовій формі державною мовою, а також набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовної інтерпретації отриманих результатів; не демонструє базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні; не виявляє навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

**Шкала та критерії оцінювання виконання індивідуального завдання
(контрольна робота) для здобувачів вищої освіти 073МЕН_бз_2021**

Розподіл балів в межах варіанта контрольної роботи		Критерії оцінювання
Завдання	Бали	
1	0-2	40 – 50 балів ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав повні й чіткі відповіді на поставлені теоретичні питання; практичні завдання виконано правильно; мовне оформлення відповідей бездоганне.
2	0-6	
3	0-7	
4	0-6	
5	0-9	
6	0-8	
7	0-8	
8	0-4	
1	0-2	23 – 39 балів ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав відповіді на поставлені питання, але при цьому припустився незначних помилок, спрощень; при виконанні практичних завдань допущено не більше
2	0-3	
3	0-7	
4	0-3	

5	0-8	чотирьох помилок; мовне оформлення відповідей потребує незначного коригування.
6	0-7	
7	0-7	
8	0-2	
1	0-1	10 – 22 бали ставиться в тому випадку, коли ставиться в тому випадку, коли здобувач вищої освіти дав неповні відповіді на поставлені теоретичні питання, допущено неправильне тлумачення окремих мовознавчих категорій, наявні логічні та змістові помилки (непослідовність викладу матеріалу, суть питання розкрита частково); при виконанні практичних завдань допущено не більше сімох помилок; наявні грубі порушення літературних норм.
2	0-1	
3	0-4	
4	0-4	
5	0-5	
6	0-4	
7	0-4	
8	1	
1	0-1	0 – 9 балів ставиться в тому випадку, коли відповіді на поставлені теоретичні питання відсутні, неправильні або фрагментарні; при виконанні практичних завдань допущено більше восьми помилок; наявні грубі порушення мовних норм.
2	0-1	
3	0-1	
4	0-1	
5	0-1	
6	0-2	
7	0-1	
8	0-1	

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти 073МЕН_бд_2021,
073МЕН_бз_2021 на екзамені**

16 – 20 балів – студент вправно володіє та застосовує знання державної мови; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

10 – 15 балів – студент володіє та застосовує знання державної мови, проте допускається помилки; уміє працювати самостійно; застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

5 – 9 балів – студент частково володіє та застосовує знання державної мови; частково уміє працювати самостійно; частково застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

0 – 4 бали – студент не володіє та не застосовує знання державної мови; не уміє працювати самостійно; не застосовує набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретує отримані результати; уміє працювати самостійно.

Тип / опис завдання	Шкала оцінювання	Максимальна кількість балів
<p>Закрите завдання із простим множинним вибором (одновибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 1, № 2, № 3, № 4, № 8, № 9; <i>варіант 2:</i> завдання № 2, № 4, № 5, № 7, № 10.</p> <p>Загалом – 6 завдань.</p> <p>Завдання складається з основи та трьох – чотирьох варіантів відповідей, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 1. В</p>	<p>0 або 0,8 бали: 0,8 балів, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>В. 1 – 4,8 В. 2 – 4</p>
<p>Закрите завдання із простим множинним вибором (багатовибіркове). <i>Варіант 1:</i> завдання № 5, № 11; <i>варіант 2:</i> завдання № 6, № 8, № 9.</p> <p>Завдання складається з основи та чотирьох – семи варіантів відповідей, з яких кілька правильних. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти вибрав і позначив відповідь у такий спосіб: 2, 3, 7.</p>	<p>0 або 0,8 бали: 0,8 балів, якщо вказано кожну правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>В. 1 – 5,6; В. 2 – 8.</p>
<p>Закрите завдання на перехресну відповідність. <i>Варіант 1:</i> завдання № 6, № 7, № 12; <i>варіант 2:</i> завдання № 1, № 11.</p> <p>Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти поряд із цифрою (від 1 до 6) записав букву (від А до Е) у такий спосіб: 1. А; 2. В; 3. Д; 4. Г...</p>	<p>0 або 0,8 бали: 0,8 балів – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за кожну встановлену неправильну відповідність, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари») або відповіді на завдання не надано.</p>	<p>В.1 – 8,8; В.2 – 7,2.</p>
<p>Відкрите завдання на доповнення. <i>Варіант 1:</i> завдання № 10; <i>варіант 2</i> – завдання 3.</p> <p>Завдання складається з основи – розгорнутого визначення поняття та інформації, які слід доповнити (назва терміна). Завдання вважається виконаним, якщо здобувач вищої освіти записав назву терміна в такий спосіб: мовлення.</p>	<p>0 або 0,8 бали. 0,8 балів – за кожне правильне й повне доповнення. 0 балів – за кожне неправильне або часткове доповнення або якщо відповіді не надано.</p>	<p>0,8.</p>
<p>Максимальна кількість тестових балів</p>	<p>20</p>	

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дедухо А. В., Сизоненко Н. М. Практикум з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для студентів аграрних закладів вищої освіти. 2-ге вид., доп. і переробл. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 242 с.
2. Корж А. В. Українська мова професійного спрямування : навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : КНТ, ЦУЛ, 2012. 296 с.

3. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 496 с.
4. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 4-те вид., виправ. і доповнен. Київ : Алерта, 2014. 696 с.
5. Шевчук С. В. Усне і писемне ділове спілкування (для державних службовців). Київ : Алерта, 2015. 448 с

Допоміжні

1. Дедухо А. В., Шаравара Т. О. Лінгвопрагматичні особливості перформативного акту співчуття (на матеріалі української мови. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : колективна монографія / за наук. редакцією Н. Сизоненко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. С. 27–34.
2. Дедухо А. В. Перформативи в мові й мовленні (на матеріалі української мови) : монографія. Київ : Видавництво : Ліра-К, 2017. 212 с.
3. Мацюк З. О., Станкевич Н. І. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. 2-е вид. Київ : Каравела, 2008. 352 с.
4. Михайлик В. О. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2005. 496 с.
5. Радзівєвська Т. В. Текст як засіб комунікації. / ред. М. М. Пещак ; НАН України, Інститут української мови. 2-е вид., стер. Київ : Наук. думка, 1998. 191 с.
6. Українська мова. Енциклопедія / ред. В. М. Русанівський та ін. ; НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні, Інститут української мови. Київ : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2000. 752 с.
7. Шаравара Т. Коцур А., Сизоненко Н., Тагільцева Я. Психолінгвістичний аналіз структури асоціативного поля стимулу компетентність. Psycholinguistics. Психолінгвістика. Психолінгвістика: зб. наук. праць. Серія: Філологія. Переяслав-Хмельницький: ФООП Домбровська Я.М. 2018. Вип. 24 (2). С. 340-358.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського URL: http://www.shron2.chtyvo.org.ua/Krymskyi_Ahatanhel/Ros-ukr_akademichnyi_slovyuk.pdf (дата звернення: 20.05.19).
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <http://www.slovyuk.net> (дата звернення: 20.05.19).
3. Електронні версії словників термінографічної серії «СловоСвіт»/ URL: http://www.tc.terminology.lp.edu.ua/ZIP/Terminohrafichna_serija_Slowo... (дата звернення: 20.05.19).
4. Лінгвістичний портал з української мови. URL: <http://www.mova.info> (дата звернення: 20.05.19).
5. Російсько-український словник сталих виразів. URL: <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (дата звернення: 20.05.19).
6. Російсько-українські словники. URL: www.r2u.org.ua (дата звернення: 20.05.19).
7. Словники он-лайн. URL: www.rozum.org.ua (дата звернення: 20.05.19).
8. Словники України. URL: <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (дата звернення: 20.05.19).
9. Типова інструкція з діловодства в міністерствах, інших центральних та місцевих органах виконавчої влади, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-p> (дата звернення: 20.05.19).
10. Українська мова : Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (дата звернення: 20.06.19).
11. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf> (дата звернення: 20.05.19).
12. Ястребов Л. Й. Создание мультимедийных презентаций в программе Microsoft Power Point. Вопросы Интернет-образования. 2002. № 41. URL : http://vio.fio.ru/vio_41/cd_site/Articles/glava-00/02.htm (дата звернення: 20.05.19).